

55 jaar Wagnergenootschap Nederland met de blik gericht op de toekomst.

door Leo M. Cornelissen.

Een wijsgeer heeft ooit opgemerkt dat iemand die jubilea negeert, vergeet te leven. Dat zal behalve voor personen, ook wel gelden voor instituties. Ondanks dat wij deze maand juni ons 55-jarig bestaan sober herdenken, kan bepaald niet worden beweerd dat wij geen levendige organisatie zouden zijn. In tegendeel! Toch vond het bestuur het gepast om, na de uitbundige viering van ons gouden jubileum 5 jaar geleden, het nu wat rustiger aan te doen. Met de vele en gevarieerde activiteiten die het WGN continue gedurende de verenigingsjaren ontplooit is het feitelijk elk jaar feest, zo blijkt wel uit de regelmatige reacties van leden. Het WGN is een bruisende, goed draaiende organisatie die vele andere culturele collega-instituties ten voorbeeld is. De diversiteit aan activiteiten is de laatste jaren verder opgevoerd om de belangstelling van de leden, met al hun verschillende wensenpatronen, levend te houden. Er zijn ook nieuwe activiteiten bij gekomen, zoals de busreizen naar Wagnervoorstellingen in de regio. Ons veel geprezen verenigingsblad *Wagner Kroniek*, dat inmiddels een welhaast professionele status heeft, is een zeer belangrijk bindmiddel voor alle leden.

Het ledental is door de jaren heen in feite stabiel. In jaren met meerdere Wagnervoorstellingen (scenisch en concertante) groeit het ledenaantal, gedurende de ‘magere Wagnerjaren’ loopt dat wat terug, om in daarna volgende ‘vette Wagnerjaren’ weer toe te nemen. Deze cyclus herhaalt zich al een decennium zo en door de jaren heen schommelt het rond de 350 leden, met de neiging de laatste tijd toch iets op te lopen. Gezien de landelijk teruglopende belangstelling voor lidmaatschappen van culturele organisaties mogen wij niet ontevreden zijn.

Stipendiaten

Zoals bekend beoogde de voormalige Wagnervereeniging het doen opvoeren van Wagners muziekdrama's voor haar eigen leden. De promotie van diens werk bij het brede publiek was niet haar doelstelling, maar desondanks was dat toch het resultaat en met haar modeluitvoeringen is de Wagnervereeniging de basis geweest waaruit de huidige Nationale Opera is voortgekomen. Ook het 55 jaar geleden, in 1961, opgerichte Wagnergenootschap was een groep Wagnerliefhebbers die zich aanvankelijk geheel richtte op de wensen van de eigen leden. Hoewel dat in 1995 nog niet erg als zodanig werd onderkend, was het toen een principiële verbreding van de activiteiten om deel te nemen aan het internationale systeem om jonge musici een stipendium voor Bayreuth toe te kennen. Met inmiddels bijna 60 stipendiaten is dit een kernactiviteit van ons genootschap geworden. De laatste decennia manifesteerde het WGN zich ook in toenemende mate extern.

Cultural Governance Code

Met de statutenwijzigingen van 2010 en 2013 omarmden we de beginselen van de Cultural Governance Code en namen in onze doelstelling nadrukkelijk op te streven naar een bredere maatschappelijke belangstelling voor het cultuurgood van Richard Wagner en de bevordering van de kennis en beleving van zijn werken in zo ruim mogelijke kring. De herdenking van het 200ste geboortjaar van de componist in 2013 is, op voor ons land niet eerder vertoonde wijze, niet alleen intern, maar vooral publiekelijk en in samenwerking met partners, gevierd met een uiterst succesvol Internationaal Wagnercongres.

IVC Wagnerprijs van Nederland

En dan is het nu 2016. Dit zgn. ‘stille 11e lustrum’ wordt eigenlijk toch op heel grootse wijze gevierd. Niet primair intern, maar juist weer publiekelijk. Dank zij het legaat van oud-voorzitter Herman Hoelen zijn we nu in staat om voor de komende 10 jaar het Internationaal Vocalisten Concours in Den Bosch te verrijken met een

Hotel American, waar het allemaal begon....

educatieve ‘Wagnerprijs van Nederland’, waarbij de winnaar voor € 4.000, d.w.z. geruime tijd, voortgezette studie kan volgen bij een erkende Wagnerspecialist. Hiermee wordt een vergrote belangstelling voor het werk van Wagner beoogd en dat meer zangers werk van hem op het concours uitvoeren, zodat talenten met potentie in dit genre kunnen worden onderkend. Verwacht mag worden dat een attractieve Wagner-operaprijs jong talent stimuleert tot deelname omdat het de kans biedt, op het hoogste niveau, aan dit specifieke repertoire te kunnen werken en zich daarin gericht verder te kunnen ontwikkelen.

ANBI status

Het moge duidelijk zijn dat de activiteiten van het Wagnergenootschap de laatste jaren een meervoudig karakter hebben gekregen. Enerzijds de vertrouwde programma-onderdelen gericht op de kennis- en belevingsvergroting van de leden, anderzijds een stimulerende rol richting de muzikale en vocale sector, alsmede een meer algemene informatieve en publicitaire functie voor bredere publieksgroepen. Om die taken goed te kunnen blijven vervullen, of om die te kunnen verbeteren, is natuurlijk geld nodig. Dat kan niet allemaal worden gefinancierd met alleen contributiegelden en bestaande gelden slinken, vanwege de besteding ervan aan de doelen waarvoor ze zijn bedoeld. Ter stimulering van aanvullende particuliere ondersteuning (denk aan giften en legaten) van met name die meer maatschappelijk gerichte activiteiten heeft de overheid bepaalde fiscale faciliteiten in het leven geroepen. Om daarvan goed gebruik te kunnen maken is het uiteraard noodzakelijk aan de voorwaarden daarvan te voldoen.

Dit betekent dat wij in het najaar van dit jubileumjaar met een uitgewerkt plan naar de leden zullen komen om onder de vereniging een aparte stichting op te richten, waarbij alle zuivere ledenactiviteiten binnen de vereniging blijven plaatsvinden en de externe activiteiten ondergebracht worden in de stichting. Die wordt zodanig ingericht dat die de financieel aantrekkelijke status van Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) kan verkrijgen. Daarmee wordt het voor een veel bredere kring van betrokkenen interessant om de vele werkzaamheden ter stimulering van het werk van Richard Wagner geldelijk te ondersteunen.

Op dit 11e lustrum kijken we natuurlijk wel even achterom, al was het maar om onze kerntaken te herbevestigen, maar we hebben de blik toch vooral op de toekomst gericht. Richard Wagner drong zelf al aan op regelmatige vernieuwing: ‘Kinder, macht neues’. Met de nieuwe, zojuist genoemde, initiatieven is dit jubileumjaar een mooi markeringspunt voor een vernieuwd elan. Zo’n jubileum is een felicitatie aan ons allen, maar betekent tevens een opdracht.